

Räta linjens ekvation med programmering

I denna aktivitet använder vi ett program för att utifrån koordinater för två punkter ta fram ekvationen för den räta linje som går igenom punkterna. TI-Nspire har inte något direkt verktyg för att beräkna ekvationen.

I programmet görs tre beräkningar. Se skärmbilden nedan. Viktigt att eleverna förstår beräkningarna. Först beräknas k -värdet och sedan kan de andra beräkningarna göras.

Viktigt att eleverna är bekanta med räta linjens ekvation på olika former och de har en viss vana att arbeta symboliskt.

Räta linjens ekvation med programmering

Här finns ett enkelt program som utifrån koordinater för två punkter (x_1, y_1) resp. (x_2, y_2) tar fram ekvationen för den räta linje som går genom punkterna. Ekvationen för den räta linjen skrivs på formen $y=kx+m$.

Det är viktigt att du förstår de beräkningar som görs i programmet:

$$k := \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \quad m := y_1 - k \cdot x_1 \quad \text{nollställe} := x_1 - \frac{y_1}{k}$$

Du bör alltså vara bekant med hur man arbetar med räta linjens ekvation sedan tidigare. Hos TI-Nspire finns inte något verktyg som direkt tar fram ekvationen utifrån koordinaterna för två punkter.

Själva programmet

```

räta_linjen 15/16
Define räta_linjen()=
Prgm
Request "mata in x1",x1
Request "mata in y1",y1
Request "mata in x2",x2
Request "mata in y2",y2
If x1≠x2 Then
  k:= $\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}$ 
  Disp "riktningskoefficienten k=",k
  m:=y1-k·x1
  Disp "skärningen med y-axeln (m-värde)",m
  nollställe:=x1- $\frac{y_1}{k}$ 
  Disp "skärning med x-axeln",nollställe
  f1(x):=k·x+m
  Disp "Linjens ekvation: y=",f1(x)
Else
  Disp "k-värdet inte definierat"
EndIf
EndPrgm
  
```

I programsatserna förekommer:

- 1) **Request**: en dialogruta öppnas och användaren ges möjlighet att under programkörning mata in "meddelande", variabel (för numerisk inmatning), t.ex Request "mata in x1",x1
- 2) Här finns också **If Then Else EndIf** som behövs för att ta hand om en inmatning där $x_1=x_2$. $x_1=x_2$ betyder ju en lodrät linje och det är ingen funktion som kan skrivas på formen $y=kx+m$.
- 3) Programsatsen **f1(x):=k·x+m** gör att den räta linjen visas på sid 4. Koordinaterna för punkterna är länkade till variablerna x1, y1, x2 och y2.
- 4) Sedan har vi också 5 **Disp**-sats för att tala om vad det är vi beräknar.

I programmeringsaktiviteterna "10 minutes of code"

går vi igenom de flesta funktioner som finns i dessa nya aktiviteter om programmering och matematik:

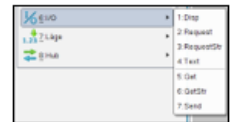
Request -behandlas i kap 3 den första övningen:

Översikt

Hittills har vi bara hittills har vi bara kunnat ge ett program eller en funktion värden med hjälp av argument. Hos TI-Nspire™ CX finns det två liknande sats som tillåter dig att mata in värden till programmet medan det körs. De kallas för inmatningskommandon:

1. **Request** "meddelande", variabel (för numerisk inmatning)
2. **RequestStr** "meddelande", variabel (för inmatning av sträng)

Du hittar dessa sats i I/O-meny i programeditorn. Se figur.

If Then Else EndIf

Hela kapitel 3 bland övningarna handlar om villkors-sats. Från enkla If-sats till mer komplexa villkor.

Kapitel 3: Villkors-sats

Övning 2: If...Then-sats

I denna andra aktivitet för kapitel 3 så kommer du att lära dig att arbeta med If...Then...EndIf-sats.

Syfte:

- Undersöka If...Then...EndIf-strukturen
- Skapa sammansatta villkor med relationsoperatorerna och de logiska operatorerna
- Skriva ett program som använder If...Then...EndIf-strukturen

Som du kan se i skärmbilden till höger så finns det fyra olika typer av If-satsmallar hos TI-Nspire™ CX. De används för att villkorligt bearbeta programsatser. Detta kallas ibland för *färgering* i ett program eftersom man i programmet kan följa någon av flera olika vägar genom koden.

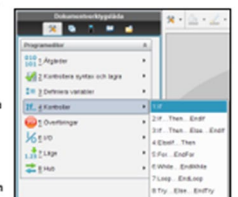
Det är tillrådligt att välja dessa If-strukturer från menyn eftersom alla delar som behövs kommer att infogas i koden på rätt plats. Därefter backar du i koden och fyller i "luckorna".

Skärmbilden till höger visar resultatet när du valt **2: If...Then...EndIf** från Kontrollmenyn. Därefter fyller man i villkoren mellan **If** och **Then** och åtgärderna mellan **If** och **EndIf**.

Vi ska nu skriva ett program som låter användaren mata in värden för variablerna x och y och sedan låta programmet bestämma i vilken kvadrant som punkten (x, y) ligger och därefter också bestämma tecken på koordinaterna i den kvadranten.

Den första och ofullständiga delen av programmet visas här till höger. Ovanför If-satsen så behövs två Request-sats (en för x och en för y). För att spara tid kan du kopiera och klistra in If...EndIf-strukturen och därefter redigera satserna för de tre andra kvadranterna.

Glöm inte att separera nyckelordet "and" från omgivande text med blankstegstecken.

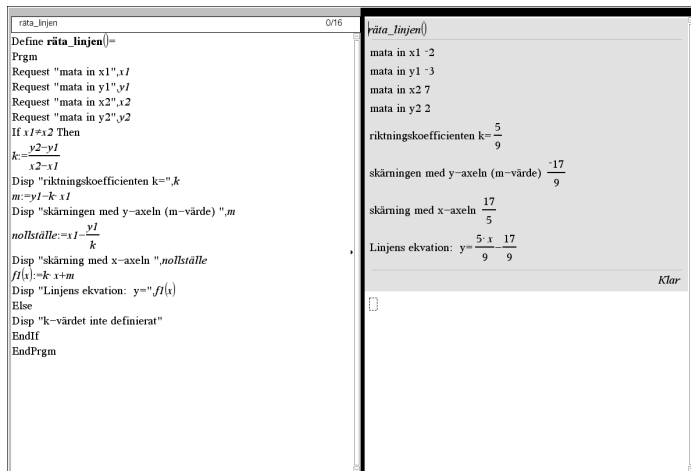
Disp-satser behandlas i flera övningar i kapitel 1:

Programkoden ska finnas inom **Prgm ... EndPrgm**-blocket i editorn. Med markören inom den prickade boxen väljer du nu **I/O** och sedan **Disp** i rullgardinsmenyn. **Disp** är en förkortning av **Display** som betyder visa. Du kan också skriva **Disp** direkt från tangentbordet.

Skriv sedan " från tangentbordet. Då får du direkt fram mallen för att skriva inom citattecken. Skriv nu in ditt meddelande **hallå världen**. Programmet är klart.

Så här kan skärmen se ut på en stor bildskärm:

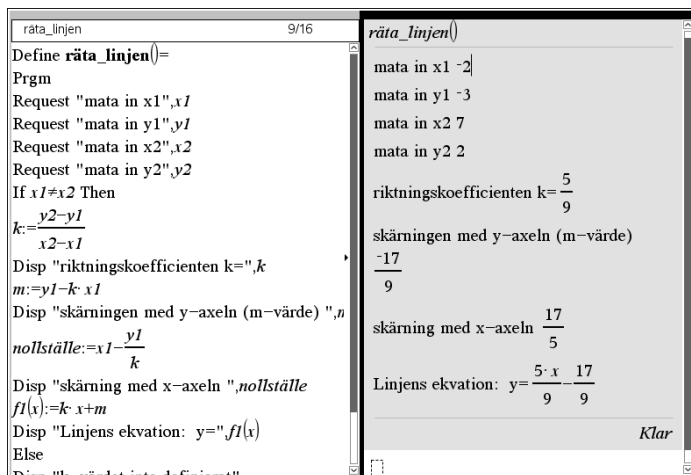
```

Define räta_linjen()=
Prgm
Request "mata in x1",x1
Request "mata in y1",y1
Request "mata in x2",x2
Request "mata in y2",y2
If x1≠x2 Then
k:= $\frac{y2-y1}{x2-x1}$ 
Disp "riktningskoefficienten k="k
m:=y1-k·x1
Disp "skärningen med y-axeln (m-värde) "m
nollställe:=x1- $\frac{y1}{k}$ 
Disp "skärning med x-axeln "nollställe
f1(x):=k·x+m
Disp "Linjens ekvation: y="f1(x)
Else
Disp "k-värdet inte definierat"
EndIf
EndPrgm
    
```

Kan vara praktiskt att arbeta med editorn till vänster och Räknare-appen till höger där man gör programkörningen.

Om man vill dela upp den delade sidan på två sidor går man till Redigera/Sidlayout/Dela grupp.

På en mindre skärm så får inte allt plats utan att man får skrolla nedåt en bit i fönstret för programeditorn.

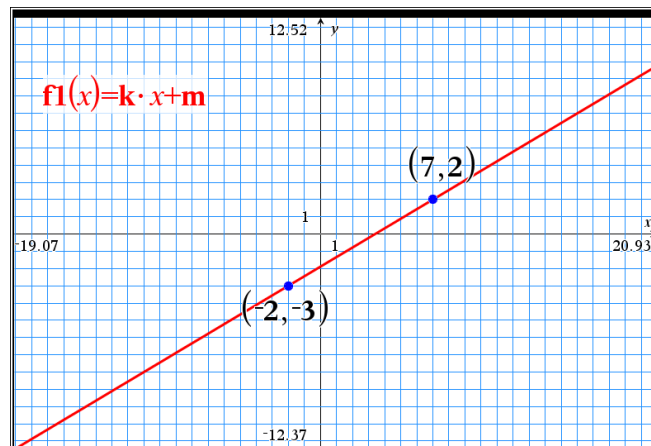


```

räta_linjen()
mata in x1 -2
mata in y1 -3
mata in x2 7
mata in y2 2

riktningskoefficienten k= $\frac{5}{9}$ 
skärningen med y-axeln (m-värde)  $-\frac{17}{9}$ 
skärning med x-axeln  $\frac{17}{5}$ 
Linjens ekvation: y= $\frac{5}{9}x - \frac{17}{9}$ 
    
```

För exemplet ovan blir resultatet så här i Graf-appen. Vi har ju definierat $f1(x)$ som $k \cdot x + m$ i en sats i programmet. Se nästa spalt.

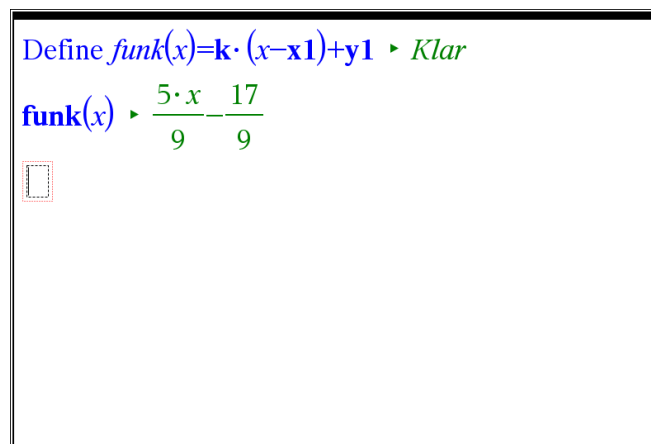
Låt eleverna också pröva hur det blir med två punkter som har samma x-koordinat.

Om du lägger till en grafsida kan du skriva enligt nedan. Vi har här använt enpunktsformen

$$y - y1 = k(x - x1) \text{ som skrivs om som}$$

$$y = k(x - x1) + y1$$

Vi ser att vi får samma resultat.


```

Define funk(x)=k·(x-x1)+y1 ▶ Klar
funk(x) ▶  $\frac{5 \cdot x}{9} - \frac{17}{9}$ 
    
```

Ett annat sätt är att rita in punkterna och dra en linje mellan punkterna med geometriverktygen. Då får man inte exakt resultat utan värdena på k och m avrundas till två decimaler.

